

Sygn.akt III AUa 381/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 września 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Bożena Szponar - Jarocka (spr.)

Sędziowie: SA Marek Szymanowski

SO del. Tomasz Madej

Protokolant: Barbara Chilimoniuk

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 13 września 2018 r. w B.

sprawy z odwołania W. A.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o prawo do emerytury pomostowej

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

od wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 20 marca 2018 r. sygn. akt IV U 78/18

I. oddala apelację;

II. zasada od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. na rzecz W. A. kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za II instancję.

SSO del. Tomasz Madej SSA Bożena Szponar – Jarocka SSA Marek Szymanowski

Sygn. akt III AUa 381/18

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. decyzjami z dnia 18 listopada 2017 r. i 9 stycznia 2018 r., działając na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2015 r., poz. 965 ze zm.), odmówił ubezpieczonemu W. A. prawa do emerytury pomostowej.

Odwołania od tych decyzji, o tożsamej treści, wniósł W. A., domagając się ich uchylenia i przyznania prawa do emerytury.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie.

Na rozprawie w dniu 13 marca 2018 r. Sąd Okręgowy połączył sprawy o sygn. akt: IV U 78/18 i IV U 174/18 oraz postanowił łącznie je rozpoznać pod sygn.akt IV U 78/18.

Sąd Okręgowy w Olsztynie wyrokiem z dnia 20 marca 2018 r. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał W. A. prawo do emerytury pomostowej od dnia 18 grudnia 2017 r.

Sąd ten ustalił, że ubezpieczony W. A., ur. dnia (...), wystąpił do ZUS w dniu 5.10.2017 r., a następnie w dniu 06.11.2017 r. z wnioskiem o prawo do emerytury pomostowej. Wnioskodawca, w okresach od 2 grudnia 1975 r. do 31 sierpnia 1977 r. oraz od 29 marca 1980 r. do 14 grudnia 2017 r., zatrudniony był w (...) S.A. w O.. W okresie zatrudnienia od 02.12.1975 r. do 31.08.1977 r., od 29.03.1980 r. do 05.10.1981 r., od 06.10.1981 r. do 30.09.1984 r., od 06.10.1981 r. do 31.12.2008 r. wykonywał pracę na stanowiskach: robotnik transportowy, konfektor wyrobów z gumy, konfektor opon, określoną w wykazie A dział IV pozycja 21 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze; w okresie od 5 września 2017 r. do 29 września 2017 r. na stanowisku odlewacza, określoną w wykazie prac w szczególnych warunkach pkt 4 załącznika nr 1 do ustawy z dnia 19.12.2008 r. o emeryturach pomostowych – prace bezpośrednio przy zalewaniu form odlewniczych, transportowaniu naczyń odlewniczych z płynnym rozgrzanym materiałem. Pracodawca zgłosił pracownika do ZUS jako wykonującego prace w warunkach szczególnych, złożył (...) i opłacił składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych.

Z dalszych ustaleń Sądu wynikało, że zaskarżonymi decyzjami ZUS odmówił wnioskodawcy przyznania prawa do emerytury pomostowej wskazując, w decyzji z dnia 18.11.2017 r., że wnioskodawca po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych oraz nie udowodnił rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą. Natomiast, wobec przedłożenia przez ubezpieczonego świadectwa pracy z dnia 15.12.2017 r., decyzją z dnia 9.01.2018 r. organ rentowy zmienił decyzję z dnia 18.11.2017 r. w zakresie spełnienia warunku rozwiązania stosunku pracy, ponownie jednak odmówił przyznania prawa do emerytury pomostowej. Zdaniem organu rentowego odwołujący po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Rozważając powyższe ustalenia faktyczne, Sąd Okręgowy odwołał się do treści art. 4 i art. 49 ustawy z 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych, w których określono warunki niezbędne do uzyskania prawa do spornegoswiadczenia. Warunkiem skutecznego ubiegania się o emeryturę pomostową, w świetle wykładni językowej powyższych przepisów, jest legitymowanie się określonym stażem pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze (w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych lub dotychczasowych przepisów) oraz kontynuowanie pracy w tych warunkach po wejściu w życie tej ustawy, a więc po 1 stycznia 2009 r. W przypadku kiedy osoba ubiegająca się o to świadczenie nie kontynuuje pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze i legitymuje się w związku z tym jedynie stażem pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze według poprzednio obowiązujących przepisów, może nabyć prawo do emerytury pomostowej jedynie wówczas, gdy dotychczasowy staż pracy można kwalifikować jako prace w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze w rozumieniu dziś obowiązujących przepisów – tj. art. 3 ust. 1 i 3 cytowanej ustawy.

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy Sąd I instancji uznał, że skarżący spełnił wszystkie przesłanki określone w art. 4 przedmiotowej ustawy uprawniające go do nabycia prawa do emerytury pomostowej. Bezsporne było, że ubezpieczony ukończył 60 lat, legitymuje się łącznie ponad 41 letnim okresem składkowym i nieskładkowym, w tym ponad 30 letnim okresem pracy w szczególnych warunkach, nie jest członkiem OFE, a także rozwiązał stosunek pracy. W niniejszej sprawie sporna była przesłanka nie tyle faktu wykonywania po dniu 31 grudnia 2008r. pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, ile czasu jej wykonywania. Organ rentowy uznał bowiem, że okres 25 dni jest zbyt krótki, by uznać, że praca ta była pracą wykonywaną w szczególnych warunkach w kontekście narażenia na czynniki ryzyka o których mowa w art. 3 cytowanej ustawy.

Sąd Okręgowy podkreślił, że literalna wykładnia przepisu art. 4 ustęp 6 cytowanej ustawy wskazuje, że ustawodawca nie określił minimalnego okresu pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze. W tym zakresie Sąd podzielił stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 25.10.2016 r. w sprawie II UK 373/15, że prawo do

emerytury pomostowej przysługuje takiej osobie, która oprócz spełnienia innych warunków, wykazuje okres pracy w warunkach szczególnych. Długość tego okresu pracy może być różna, w zależności od tego, czy pracę w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych ubezpieczony wykonywał po dniu 31 grudnia 2008 r., czy tylko wcześniej. W pierwszym przypadku wystarczy jakikolwiek okres takiej pracy, a w drugim - konieczne jest wykazanie co najmniej 15 - letniego jej okresu. Nie jest więc tak, że dla nabycia prawa do tego świadczenia wystarczające jest wykonywanie pracy w warunkach szczególnych, niezależnie od tego, czy może być ona tak kwalifikowana w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych.

Skoro zatem wnioskodawca w okresie od 5 września 2017 r. do 29 września 2017 r. wykonywał pracę w warunkach szczególnych na stanowisku odlewnika określoną w wykazie prac w szczególnych warunkach pkt 4 załącznika nr 1 do ustawy z dnia 19.12.2008 r. o emeryturach pomostowych – prace bezpośrednio przy zalewaniu form odlewniczych, transportowaniu naczyń odlewniczych z płynnym rozgrzanym materiałem, to brak było podstaw do uznania, że nie spełnia on przesłanki określonej w art. 4 pkt 6 ustawy o emeryturach pomostowych. W ocenie Sądu Okręgowego brak było też podstaw do uznania, jak chce tego organ rentowy, że praca wykonywana przez wnioskodawcę przez okres 25 dni była pracą wykonywaną incydentalnie, sporadycznie, ubocznie i krótkotrwale - w stosunku do czynności podstawowych kwalifikowanych jako praca w szczególnych warunkach – i by jej wykonywanie nie narażało pracownika na działanie czynników szkodliwych dla zdrowia, skoro praca ta stanowi wykonywanie pracy w szczególnych warunkach w pełnym wymiarze czasu pracy w rozumieniu art. 3 ust. 4 tej ustawy. Nie mogło również ująć uwadze, że pracodawca zgłosił pracownika do ZUS jako wykonującego prace w warunkach szczególnych, złożył (...) i opłacił składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych, zgodnie z treścią art. 35 ustawy o emeryturach pomostowych.

Konkludując skoro wnioskodawca pracował w warunkach szczególnych i w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych po dniu 31 grudnia 2008 r., zatem spełnia wszystkie przesłanki do przyznania mu prawa do emerytury na podstawie art. 4 cytowanej ustawy.

Dlatego też, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.

Apelację od powyższego wyroku złożył organ rentowy. Zaskarżając wyrok w całości, zarzucił:

1) naruszenie prawa materialnego, tj. art. 4 pkt 6 w zw. z art. 3 ust. 1 i 4 ustawy z 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r., poz. 664 ze zm.) poprzez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie wyrażające się w twierdzeniu, że wnioskodawca spełnia określone w art. 4 warunki do nabycia świadczenia, mimo, że z okoliczności sprawy wynika, iż po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust. 1 powołanej ustawy;

2) naruszenie przepisów postępowania cywilnego w stopniu mogącym mieć istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 382 oraz art. 316 § 1 w związku z art. 391 § 1 k.p.c. przez wydanie wyroku z pominięciem zgromadzonego materiału dowodowego, prowadzące do uznania spełnienia przez wnioskodawcę warunków nabycia prawa do emerytury pomostowej.

Wskazując na powyższe zarzuty, organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku tj. o oddalenie odwołania ubezpieczonego bądź o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd pierwszej instancji nie naruszył prawa materialnego, tj. art. 4 pkt 6 w zw. z art. 3 ust. 1 i 4 ustawy z 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych, ustalając, że W. A. spełnił wszystkie warunki niezbędne do nabycia prawa do emerytury pomostowej. Nie uchybił także przepisom prawa procesowego, gdyż mając na względzie zasadę swobodnej oceny dowodów dokonał prawidłowych i zgodnych z treścią materiału dowodowego ustaleń faktycznych.

Sąd Apelacyjny w całości podziela i przyjmuje za własne ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Okręgowy oraz rozważania prawne, rezygnując jednocześnie z ich ponownego szczegółowego przytaczania (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1998 r. I PKN 339/98, OSNAPiUS 1999/24 poz. 776, wyrok z 22 lutego 2010 r. I UK 233/09, LEX nr 585720).

Zadaniem Sądu Okręgowego było ustalenie, czy W. A. spełnia wszystkie warunki niezbędne do nabycia prawa do emerytury pomostowej przewidziane w ustawie z 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r., poz. 664).

Zgodnie z treścią art. 4 tej ustawy, prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.;
- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
- 5) przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy pomostowej lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- 6) po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy pomostowej;
- 7) nastąpiło rozwiązanie z nim stosunku pracy.

Z mocy art. 49 ww. ustawy, prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która: 1) po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3; 2) spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12; 3. w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Bezsporne w niniejszej sprawie było, iż wnioskodawca urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r., ukończył 60 lat, udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze 40 lat, 11 miesięcy i 25 dni oraz okres pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 30 lat i 4 miesiące. Ponadto przed dniem 1 stycznia 1999 r. W. A. wykonywał pracę w szczególnych warunkach. Ubezpieczony rozwiązał również stosunek pracy.

Kwestię sporną stanowiło ustalenie, czy skarżący spełnia warunek wykonywania po dniu 31 grudnia 2008 r. pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych (art. 4 pkt 6 cytowanej ustawy). W szczególności spór sprowadzał się do stwierdzenia, czy okres zatrudnienia wnioskodawcy w (...) S. A. w O. od 5 września 2017 r. do 29 września 2017 r. (25 dni) na stanowisku odlewnik można zakwalifikować jako pracę wykonywaną w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Zgodnie z treścią przepisu art. 3 ust. 1 powyższej ustawy prace w szczególnych warunkach to prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwałe uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku.

Wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1 do ustawy. Natomiast ust. 3 cytowanego przepisu stanowi, iż prace o szczególnym charakterze to prace wymagające szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej, których możliwość należytego wykonywania w sposób niezagrażający bezpieczeństwu publicznemu, w tym zdrowiu lub życiu innych osób, zmniejsza się przed osiągnięciem wieku emerytalnego na skutek pogorszenia sprawności psychofizycznej, związanego z procesem starzenia się. Wykaz prac o szczególnym charakterze określa załącznik nr 2 do ustawy.

Analiza podnoszonych w apelacji zarzutów nakazuje w pierwszej kolejności rozważyć zarzuty natury procesowej, mają one bowiem bezpośredni wpływ na prawidłowość dokonanych przez Sąd pierwszej instancji ustaleń faktycznych. W ocenie Sądu II instancji za niezasadny należało uznać zarzut naruszenia przez Sąd pierwszej instancji art. 382 k.p.c. oraz art. 316 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. poprzez wydanie wyroku z pominięciem zgromadzonego materiału dowodowego. Po pierwsze, wskazać należy, że powołany w apelacji art. 382 k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c. dotyczy postępowania przed Sądem drugiej instancji. Zgodnie zaś z art. 316 § 1 k.p.c. po zamknięciu rozprawy Sąd wydaje wyrok, biorąc za podstawę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy. Po drugie, Sąd pierwszej instancji poddał wnikliwej ocenie cały materiał dowodowy zgromadzony w niniejszej sprawie i na jego podstawie wydał zaskarżony wyrok. Nadto należy zauważyć, że skarżący w apelacji nie wskazał, jakie w jego ocenie Sąd I instancji pominął dowody przy wyrokowaniu, co czyni niemożliwym szczegółowe odniesienie się do powyższego zarzutu. Wbrew twierdzeniom apelacji, okres wykonywania przez W. A. pracy na stanowisku odlewnika należy uznać za pracę wykonywaną w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust. 1 emerytury pomostowej. Potwierdza to treść świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych z dnia 2.10.2017 r., z którego wynikało, że W. A. w okresie od 5.09.2017 r. do 29.09.2017 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace odlewnika, wskazaną w Wykazie prac w szczególnych warunkach pkt 4 załącznika nr 1 do Ustawy o emeryturach pomostowych – prace bezpośrednio przy zalewaniu form odlewniczych, transportowaniu naczyń odlewniczych z płynnym, rozgrzanym materiałem (żeliwo, staliwo, metale niezależne i ich stopy). Podkreślić należy, iż organ rentowy przed Sądem I instancji nie kwestionował wiarygodności powyższego dokumentu, nie kwestionował więc warunków, w jakich pracował wnioskodawca i charakteru pracy, jaką wykonywał w spornym okresie wskazanym w świadectwie pracy w szczególnych warunkach.

Przechodząc do oceny zarzutów naruszenia prawa materialnego zgodzić się należy z Sądem I instancji, iż literalna wykładnia art. 4 pkt 6 ustawy o emeryturach pomostowych nie wskazuje, aby ustawodawca określił minimalny okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Sąd Apelacyjny w pełni podziela też przywołane przez Sąd Okręgowy stanowisko Sądu Najwyższego zawarte w wyroku z dnia 25.02.2016 r., sygn. akt II UK 373/15, w którym Sąd Najwyższy wskazał, że prawo do emerytury pomostowej przysługuje takiej osobie, która oprócz spełnienia innych warunków, wykazuje okres pracy w warunkach szczególnych. Długość tego okresu pracy może być różna, w zależności od tego, czy pracę w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych ubezpieczony wykonywał po dniu 31 grudnia 2008 r., czy tylko wcześniej. W pierwszym przypadku wystarczy jakikolwiek okres takiej pracy, a w drugim - konieczne jest wykazanie co najmniej 15 - letniego jej okresu. Nie jest więc tak, że dla nabycia prawa do tego świadczenia wystarczające jest wykonywanie pracy w warunkach szczególnych, niezależnie od tego, czy może być ona tak kwalifikowana w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych. Wbrew twierdzeniom apelującego Sąd Okręgowy dokonał prawidłowej wykładni art. 4 pkt. 6 ustawy o emeryturach pomostowych. Zarówno z literalnego brzmienia tego przepisu, jak i z cytowanego wyżej orzeczenia Sądu Najwyższego wynika jednoznacznie, że brak jest jakiegokolwiek kryterium czasu wykonywania pracy w szczególnych warunkach, warunkującego zakwalifikowanie tego okresu zatrudnienia jako okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze po dniu 31 grudnia 2008 r. w rozumieniu art. 3 ust 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

W świetle powyższego nie można zgodzić się z organem rentowym, iż wykonywanie przez odwołującego stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przez 25 dni pracy w szczególnych warunkach nie spełnia kryterium stażu pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych. Sąd Apelacyjny nie

podziela w tym zakresie stanowiska organu rentowego prezentowanego zarówno w odpowiedzi na odwołanie jak i w apelacji, że warunkiem zaliczenia okresu zatrudnienia do stażu pracy w szczególnych warunkach po 31 grudnia 2008 r. jest minimalny czas trwania tego okresu pracy – 1 miesiąc. Na poparcie swojej tezy organ rentowy powoływał się na stanowisko Sądu Najwyższego zawarte w wyroku z dnia 15 stycznia 2013 r., sygn. akt II UK 448/12. Wprawdzie Sąd Najwyższy w powołanym wyroku stwierdził, że z wykładni art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych (wynika obowiązek zaliczania do okresów pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze także zatrudnienia w takich warunkach w okresie od 1 stycznia 1999 r. do 31 grudnia 2008 r. Artykuł ten zawiera dodatkowe warunki, aby praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze była wykonywana przed dniem 1 stycznia 1999 r. oraz po dniu 31 grudnia 2008 r., jednak nie określa ram czasowych odnośnie stażu 15 lat pracy w tych warunkach. Ten okres 15 lat może więc dotyczyć całego okresu ubezpieczenia, jednak co najmniej jeden miesiąc musi przypadać przed dniem 1 stycznia 1999 r. oraz jeden miesiąc po dniu 31 grudnia 2008 r. Także z art. 49 ustawy wynika, że prawo do emerytury pomostowej przysługuje „również osobie, która po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3, jeżeli spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12; oraz w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3”. Skoro więc nawet niewykonywanie pracy w pewnych wypadkach po dniu 31 grudnia 2008 r. może uprawniać do emerytury pomostowej, to tym bardziej do 15 - letniego stażu pracy w szczególnych warunkach można uwzględnić okres wykonywania pracy w szczególnych warunkach przed tą datą. Analizując charakter niniejszej sprawy wskazać należy, że odnosi się ona do innego stanu faktycznego niż rozpoznawany przez Sąd Najwyższy w powołanej sprawie. Przedmiotem sporu w sprawie rozpoznawanej przez Sąd Najwyższy było ustalenie, czy 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach i w szczególnym charakterze może dotyczyć także zatrudnienia w takich warunkach w okresie od 1 stycznia 1999 r. do 31 grudnia 2008 r. Na gruncie niniejszej sprawy spór dotyczył długości stażu pracy w szczególnych warunkach wykonywanej po dniu 31 grudnia 2008 r. Nadto Sąd Apelacyjny rozpoznający przedmiotową sprawę nie był powyższym orzeczeniem Sądu Najwyższego związany.

W myśl art. 3 ust. 4 ustawy o emeryturach pomostowych, wymogiem pozwalającym na uznanie wykonywania przez pracownika prac, o których mowa w art. 3 ust. 1, jest ich wykonywanie w pełnym wymiarze czasu pracy. Wymaganie to jest związane z czasem narażenia pracownika na wpływ czynników ryzyka wymienionych w tym ostatnim przepisie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 lipca 2013 r., III UK 106/12, LEX nr 1555688). Odnosząc się do twierdzeń apelacji wskazać należy, że okoliczność, iż uprzednio odwołujący był zatrudniony na stanowisku robotnika transportowego, konfektionera wyrobów z gumy, konfektionera opon w tym samym zakładzie pracy nie oznacza, że w kolejnym okresie zatrudnienia odwołujący nie mógł wykonywać wyłącznie obowiązków odlewnika i były to jego podstawowe obowiązki. Skoro pracodawca powierzył odwołującemu w spornym okresie zatrudnienia obowiązki odlewnika to należy uznać, że wykonywał te obowiązki stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przez cały okres spornego zatrudnienia - 25 dni. Brak jest więc jakichkolwiek podstaw, aby uznać, że praca wnioskodawcy w (...) S.A. w O. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku odlewnika była pracą wykonywaną incydentalnie, sporadycznie, ubocznie i krótkotrwale i by jej wykonywanie nie narażało odwołującego na działanie czynników szkodliwych dla zdrowia. Sąd Okręgowy trafnie w tym zakresie podkreślił też, że pracodawca w tym okresie zgłosił odwołującego do ZUS jako wykonującego prace w warunkach szczególnych, złożył (...) i opłacił składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych, zgodnie z treścią art. 35 ustawy o emeryturach pomostowych.

W ocenie Sądu Apelacyjnego uwzględnienie do pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia na stanowiskach wymienionych w art. 3 ust 1i 3 ustawy pomostowej nie zależy od tego przez jaki okres po 31.12.2008r tj.liczbę dni,miesiący praca była wykonywana lecz od okoliczności,warunków jej wykonywania. Stawianie przez organ rentowy dodatkowych wymogów koniecznych do uzyskania prawa do emerytury pomostowej nieprzewidzianych w ustawie tj.okresu świadczenia pracy w warunkach szczególnych jest nieuprawnione i świadczy o stosowaniu przez organ rentowy zawężającej wykładni prawa.

Wbrew zarzutom apelacji, Sąd Okręgowy dokonał w niniejszej sprawie prawidłowej oceny spełnienia przez wnioskodawcę spornej przesłanki z art. 4 pkt 6 ustawy o emeryturach pomostowych. Zdaniem Sądu Apelacyjnego Sąd Okręgowy prawidłowo bowiem stwierdził, iż W. A. po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy pomostowej.

Mając na uwadze powyższe, należało przyjąć, za Sądem Okręgowym, że wnioskodawca nabył prawo do emerytury pomostowej, gdyż spełnił wszystkie wymagane do uzyskania tego prawa przesłanki (art. 4 ustawy z 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych). Stąd też podniesione w apelacji zarzuty prawa materialnego okazały się chybione.

W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w punkcie I sentencji wyroku.

O kosztach postępowania Sąd orzekł zgodnie z wyrażoną w art. 98 § 1 k.p.c. zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy, zasądzając od organu rentowego na rzecz odwołującego kwotę 240 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za II instancję w wysokości określonej w § 9 ust. 2 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz.U. z 2018 r., poz. 265) – punkt II sentencji wyroku.

SSA Marek Szymanowski SSA Bożena Szponar-Jarocka SSO del. Tomasz Madej